

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

БАБИЧ С. Ю, ЛАЗАР В. Ф., ДЕХТЯР С.В. Вплив початкових напружень на контактний тиск при взаємодії попередньо напружених пружних кільцевого штампа і півпростору.....	385
БОКША Н.І. Соціальне шкільне підприємництво як метод стимулювання до навчальної діяльності учнівської молоді	386
БРАТЮК В.П. Роль ризик – менеджменту в сучасних умовах.....	387
ВИБЕР Е.Ф., ГОЛОВАЧКО В.М. Інформація та інформаційне забезпечення - сучасні погляди та тенденції.....	390
ГАБОВДА О.В. Особливості електронно - променевого адитивного виробництва великогабаритних металевих деталей.....	392
ГАВРИЛЕЦЬ О. В., ГАВРИЛЕЦЬ О. А. Особливості організації оптового продажу торговими підприємствами.....	394
ГЕРАСИМОВ В., БАН Г., ГАЛ Д., ГАЙСАК А.І., МОЛНАР О. Система альтернативної енергетики на основі сегнетоелектриків для живлення мобільних електронних пристроїв.....	397
ГЛАДИНЕЦЬ Н. Ю. Проблеми забезпечення економічної стабільності: світовий досвід та Україна.....	398
ГОБЛИК В. В. Наукові дослідження формування кластерів ігрової індустрії.....	399
ГОЛОВАЧКО В.М. Класифікація орендних операцій	401
ГОЛУБКА Я.В., ЗОЗУЛЯК М.М. Нормативно – правове забезпечення обліку інноваційної діяльності.....	403
ГУТІ К. С. Реалізація «Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю» в Республіці Польща.....	405
ДІДРЕНЦ А.О., ГОЛОВАЧКО В.М. Поняття ліквідації підприємства.....	406
ДАНКАНИЧ А. А., КОРОЛОВИЧ О.О. Генеза сталого розвитку господарської діяльності в умовах цифрової трансформації.....	409
ДЕМ'ЯН Я. Ю., БАЙСА В. П. Інституційний етап розвитку аграрного сектору економіки.....	411
ДЕМ'ЯН Я.Ю., МОЛНАР Г. Т. Політика держави в галузі сільського господарства та розвитку сільських районів.....	413
ЖИГУЦЬ Ю.Ю., ЛАЗАР В.Ф., ХОМ'ЯК Б.Я. Новітні технології напилення плівок наносекундними лазерними імпульсами.....	414
ЗАЯЦЬ О.Є., МАКСИМЕНКО Д.В. Оптимізація грошових потоків на підприємстві.....	417
ЗОЗУЛЯК М.М. Джерела фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств.....	419
ІГНАТИШИН М.В., ДЕМ'ЯН Я.Ю. Фінансово-економічний механізм підприємства та важелі впливу на його діяльність.....	421
КАБАЦІЙ В.М., ФОРДЗІОН Ю.І., ПИТЬОВКА О.Ю., МАКСЮТОВА О.В. Напівпровідниковий оптико-електронний сенсор для портативних газоаналізаторів.....	423
КЕЛЬМАН В. Д., ПОНЕВИЧ А.І. Основні аспекти формування категорії «ритейл»	425
КІШ Л.О., БІЛЕЙ-РУБАН Н.В. Практичні методи навчання у підготовці сучасного інженера-педагога.....	427
КОЛЕСНИК С.-В. П., ГОЛОВАЧКО В.М. Оподаткування туристичної діяльності..	428
КОЛЕСНИК С.-В. П., МАКСИМЕНКО Д.В. Стратегічні цілі розвитку держав.....	431

Отже, прийняття рішення про припинення діяльності підприємства вимагає наявності достатньої, суттєвої та достовірної інформації про фінансовий стан підприємства.

Література

1. Головачко В.М. Поняття ліквідації суб'єкта господарювання [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari/>
2. Ільницький Ю. Реорганізація та ліквідація підприємств/ Ю. Ільницький // Всеукраїнська професійна бухгалтерська газета «Все про бухгалтерський облік». – 2014. – №105. – ст.66-77 с.
3. Кравченко А.В., Зеленкова І.І. Проблемні питання ліквідації підприємств за господарським законодавством України // А.В. Кравченко, І.І. Зеленкова // Адвокат, 2012. – №1 (136). – с.33-37
4. Єдиний державний веб-портал відкритих даних [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://data.gov.ua/dataset/78531b7b-e0b1-489f-9924-64144faa7abd/resource/ac8bc0de-6d40-43d7-a898-c7c7773d6b99>

УДК 332.15:004.738.5-044.92(043.2)

ДАНКАНИЧ А. А., КОРОЛОВИЧ О.О.,
Мукачівський державний університет

ГЕНЕЗА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Концепція сталого розвитку у її первинному вигляді виникла в результаті цифровізації, поступового усвідомлення підприємцями потреби у реалізації господарської діяльності з обмеженнями та її цифрової трансформації [1]. Це обумовлене прагненням підприємців до відповідального бізнесу. При цьому, у межах дослідження, будь-який розвиток розглядається, як незворотний, спрямований на зміну методів і форм господарської діяльності підприємців з метою переходу у новий якісний стан.

Пошук методів і форм переходу у новий якісний стан виник до 1970-х р. На той час цей пошук, як процес, ще не мав єдиної, внутрішньо-взаємозалежної лінії переходу до сталого розвитку, як щодо способів здійснення, так і щодо змісту. Крім того, зміни щодо сталого розвитку господарської діяльності, шляхом впровадження цифрових технологій, мали дрейфувальний, різноспрямований характер. Це було обумовлене високою ціною електронно-обчислювальної апаратури та устаткування. Це визначало різний зміст господарської діяльності підприємців. Наприклад, щодо економічної складової господарської діяльності, що належить до сфери суспільного виробництва – зміни стосувалися обмежень у використанні ресурсів, і лише в окремих випадках – екологічної. Екологізація забезпечувалася шляхом використання природо-, енерго- і матеріалоощадних технологій. Так, 1771 р., англійський підприємець Р. Аркрайт, з метою оптимального використання обмежених ресурсів повністю автоматизував прядильну фабрику. У 1921 р. машинобудівна корпорація А.О. Smith запустила автоматизовану фабрику з виробництва

автомобільних рам. Соціальна складова стійкості розвитку підприємництва, орієнтована на людину, мала місце у 1959 р. (коли Техасо's Port Arthur НПЗ впровадив автоматизацію ряду шкідливих виробництв). Щодо напрямків реалізації продукції, виконання робіт чи надання послуг зміни були практично відсутні. В силу своєї обмеженості рамками дії і результату, методи мають тенденцію застарівати, трансформуватися. При цьому трансформується зміст господарської діяльності підприємців.

На цей час сталий розвиток господарської діяльності відбувається в межах єдиної лінії, хоча процес виробництва, реалізації продукції, виконання робіт чи надання послуг не повною мірою забезпечив перехід до сталого розвитку у господарській діяльності підприємців. З 1980 по 2014 рр. стало очевидно, що екологічні та високотехнологічні виробництва прагнуть функціонувати без участі людини. Вони прагнуть до: усунення внутрішніх витрат на компенсацію заробітної плати працівників; виключення можливості людської помилки. Сталий розвиток господарської діяльності з екологічними обмеженнями, що задовольняються на основі високих технологій та відповідної їм техніки, може нести загрозу збереженню стабільності соціальних і культурних систем. Розвиток нових технологій здатний витіснити зі світового ринку до 85 млн. робочих місць до 2025 р.

Відповідно до специфіки еволюціонування концепції сталого розвитку господарської діяльності підприємців, констатовано, що її зміни у межах єдиної, внутрішньо-взаємозалежної лінії почалися з 1970 р. До 2020 р. господарська діяльність перебувала у процесі зміни її спадкових характеристик у ринковій економіці. Спадкові віхи заковдані у підходах до використання цифрових технологій з метою досягнення її позитивних трансформацій.

Так, еволюція є передусім наслідком випадкових трансформацій господарської діяльності підприємців, від дрейфу цифрових технологій і невідповідного природного добору найбільш екзекутивних цифрових технологій, що є одним з процесів, що керує еволюцією. Природний добір цифрових технологій пройшов шлях від обмеженого використання цифрових технологій до суцільного впровадження в усі сфери виробництва, обміну або перероблювання благ.

У загальному розумінні цифрові технології - це технології генерування, обробки, збереження, передачі даних, що ґрунтуються на передаванні сигналів у вигляді програми.

Еволюція сталого розвитку господарської діяльності підприємництва згідно з синтетичною теорією еволюції може бути охарактеризована базовими лініями її цифрової трансформації, як процесу, що визначається добром та прийняттям цифрових технологій. Процес еволюції сталого розвитку господарської діяльності підприємництва в умовах цифрової трансформації згідно з синтетичною теорією еволюції представлений наступними періодами: 1) з 1970 по 1980 рр. - зародження ідей сталого розвитку в умовах поширення технологій автоматизації. На цьому етапі зміст цифрової трансформації у

господарській діяльності полягає у використанні можливостей машинного виробництва; 2) з 1980 по 2014 рр. - формування системи поглядів на сталий розвиток господарської діяльності в умовах впровадження та поширення високих технологій та відповідної їм техніки. На цьому етапі зміст цифрової трансформації у господарській діяльності полягає у використанні можливостей електроніки, робототехніки, промислових мереж; 3) з 2014-х р. і до сьогодні - формування моделей стійкого росту господарської діяльності в умовах впровадження та поширення цифрових інфраструктур в усі сфери підприємництва. На цьому етапі зміст цифрової трансформації у господарській діяльності полягає у використанні можливостей цифрових інфраструктур, промислових мереж у виробництві, обміні та переробленні благ.

На кожному з цих етапів зміст категорії сталого розвитку господарської діяльності, як базового концепту, трансформувався, розширювався за напрямками цифровізації.

Література

1. Піжук О. І. Цифровізація як зміна парадигми розвитку економічних систем / О.І. Піжук // Науковий вісник Ужгородського Університету, 2018. – Вис. 2(54). – С. 84-91.

УДК 338.1:631/635

ДЕМ'ЯН Я. Ю., БАЙСА В. П.,
Мукачівський державний університет

ІНСТИТУЦІЙНИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Станом на теперішній час процес становлення інституційного механізму розвитку аграрного сектора в Україні практично завершився. Цей процес відбувався в наслідок здійснення аграрної та земельної реформ у кілька етапів починаючи з 1991 року, коли Україна здобула незалежність.

Етапи еволюції інституційного механізму аграрного сектору:

1. I етап охоплює час від 1991 р. до 2000 р. В цей період держава виступала основним ініціатором реформ, а обсяг виробництва сільськогосподарської продукції суттєво зменшився. Економічний спад даного етапу за оцінками експертів Світового банку був одним із найтриваліших та найважчих у Східній Європі;

2. II етап охоплює час від 2000 р. до 2008 р. Після 2000 р. було сформовано нормативно-правове забезпечення ринкового господарювання в аграрному секторі. Були створені умови для адаптації аграрного сектору економіки до функціонування в умовах членства України в СОТ. Окрім цього, було зупинено спад обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, а сільське господарство перетворилося зі збиткового в прибуткове;

3. III етап охоплює час від 2014 р. по теперішній час. Третій етап характеризується процесами вторинної трансформації, що пояснюється набуттям певного досвіду, активізацією процесів міжнародної інтеграції

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>